

Openlucht muziektheatervoorstelling moet stof tot nadenken geven

‘HET VERDRIET VAN DE ZUIDERZEE’

Het Oudemirdumer Klif met het IJsselmeer op de achtergrond vormt komende zomer – van 10 augustus tot en met 11 september - het decor van de muziektheatervoorstelling ‘Het Verdriet van de Zuiderzee’. Een openluchtvoorstelling met een boodschap, want de afsluiting van de voormalige Zuiderzee heeft nogal wat teweeg gebracht. Betere verbinding zeker en er zijn meer economische voordelen te bedenken, maar het afsluiten heeft ook zeker ecologische gevolgen en heeft vissers brodeloos gemaakt.

Grote vraag is: waarom nu? Geert Lageveen, die het theaterstuk heeft geschreven: “Omdat er met de bouw van de Afsluitdijk eigenlijk alleen is stilgestaan bij de winstkansen. En die zijn er onmiskenbaar: betere verbindingen; economisch voordeel door de logistieke veranderingen; de zee is getemd; en er is nieuw land gebouwd.”

DRAMATISCH GEGEVEN

“Als klein jongetje had ik bewondering voor de man die hier in ijzer gegoten aan de dijk staat”, doelt Lageveen op Cornelis Lely, bedenker van de Zuiderzeewerken waar de Afsluitdijk deel van uitmaakt. “Maar door mijn onderzoeken bij het maken van deze voorstelling is dat wel verschoven naar de tragedie die is ontstaan doordat er een zee om zeep geholpen is en er een heel ecologisch systeem naar de knoppen is. En tegelijkertijd is er een hele cultuur van mensen die er omheen woonden vernietigd. Dat zijn grote woorden maar ik denk wel dat ze op hun plek zijn.

En dat het in elk geval voor een muziektheatervoorstelling een heel goed dramatisch gegeven is om dat een keertje te laten zien. Wat is er nu gebeurd met de natuur en met de mensen? Hoe we dat op een toegankelijke manier kunnen laten zien, dat is de uitdaging.”

VERNIETIGEN

Wat Lageveen betreft gaat het verder dan de opvoering van deze muziektheatervoorstelling. “Het afsluiten van de Zuiderzee is niet alleen een interessant gegeven voor een theaterstuk. Met alle vooruitgang van de laatste negentig jaar in het algemeen moeten we ons afvragen wat het ons allemaal gebracht heeft. Welvaart zeker, niemand heeft meer honger, maar er is ook veel kapot gegaan. En wel zo veel dat het soms niet meer te herstellen lijkt. En wat betekent dat voor ons als dat steeds meer gaat gebeuren? Je omgeving vernietigen. En of dat nou gebeurt door de zee of door grote datacenter die zoveel energie opslurpen dat we dat met enorme windmolenparken proberen te compenseren. Ik wil maar zeggen dat het verhaal veel groter is. Het speelt zich overal ter wereld af. Ik vind het dan ook fijn dat de cast internationale roots heeft.”

LIEFDESVERHAAL

In het kort is het verhaal dat er een groep vogels aankomt op het Oudemirdumer Klif, op een plek waar ze foerageren. Om zich heen kijkend, vragen ze zich af of ze hier volgend jaar wel weer terug kunnen komen. De avond dat de voorstelling speelt, nemen de vogels de bezoekers mee om met het vogelperspectief terug te kijken naar wat er nou eigenlijk negentig jaar geleden gebeurd is.

En wat er nu aan de hand is. Daar doorheen loopt het verhaal van de broers Inne en Minne Minnes de Vries en Grietje Bosker die van enthousiasme blootsvoets en met haar rokken omhoog, als eerste de modderige dijk over loopt, nog voor die goed en wel gedicht is. Zij trouwt met één van de broers waarmee de voorstelling ook een liefdesverhaal heeft.

Minne Minnes is palingvisser en ziet met lede ogen aan hoe zijn broer Inne meebouwt aan de dijk die het einde van hun vissers-

bestaan zal betekenen. Op de melancholische muziek van Sytze Pruiksmas, Radek Fedyk en Harald Austbø bezingt een koor van vogels een universeel en urgent thema: de onomkeerbare impact van het ambitieuze wroeten, graven, slopen en bouwen van de mens. ‘Het Verdriet van de Zuiderzee’ is een coproductie van Orkater en Schouwburg De Lawei. De cast bestaat uit vijf acteurs en drie muzikanten.

VORMGEVING/FOTOGRAFIE: HELEEN TEN KATE EN TRYNTSJE NAUTA

GEEN HARDE BOODSCHAP

“Natuurlijk zitten er ideeën achter en geeft het stuk zeker stof tot nadenken, maar het moet niet een harde boodschap zijn”, vindt Geert Lageveen. “De mensen moeten het zelf ervaren en ontdekken. We spelen in een prachtig natuurgebied. Aan het einde van de voorstelling is het donker. Misschien moeten we eindigen met een stilte. Dan hoor je het gekabbel van het water, hoor je een vogel en dan ga je er uit en denk je: ‘Dit is dus wat we ook kwijtgeraakt zijn’. En dan hoop je dat het bij de mensen die geweest zijn iets teweeg brengt.”

ONSTUITBAAR VERLANGEN

Het theaterstuk gaat over het onstuitbare verlangen van de mens om maar weer te gaan veranderen, om maar weer verder te gaan kijken. Lageveen: “In het stuk koppelen we dat ook deels aan de liefde. Dat vragen de vogels in het stuk zich ook af: waarom zijn de mensen niet tevreden met de persoon die ze hebben? Waarom kijken ze altijd waar het gras groener is? Waarom maken ze elkaar ongelukkig? Vervolgens laten de vogels zien dat zij dat heel anders doen. Ik heb ergens in het stuk een soort mantra geschreven: ‘wroeten, graven, bouwen en weer afbreken’. Waar je ook komt.

Ondertussen zuigen we de boel leeg en zeggen we dat we niet meer terug kunnen. Vogels zien dat beter dan wij. Wat bedenken we dan? Groene groei. Dat bestaat helemaal niet. We moeten met ons allen minder. Die oorlog die er nu woedt is natuurlijk vreselijk, maar ik denk wel dat we massaal de kachel twee graden lager hebben gezet.”

“DRAMA MAAR OOK HUMOR”

HUMOR

Met dit serieuze onderwerp als rode draad is het de kunst om het geheel ook een beetje luchtig te houden. Dat kan Lageveen als geen ander. In de 22 jaar dat hij voor Orkater werkt, komt humor in elk stuk terug. “De vogels geven lucht aan het verhaal door het van commentaar te voorzien. Bijvoorbeeld de idiote manier waarop de mens een partner probeert te vinden. Dat is in de ogen van de vogel veel eenvoudiger. Het zit hem ook in de personages zelf. Ik heb dat zelf ook nodig. Er moet wel iets te lachen zijn.”

KLEUREN MET MUZIEK

“En het is natuurlijk muziektheater”, neemt Sytze Pruiksmas over. “Dat maakt het ook dat je alles door kan componeren.

Dat is het mooie van muziek. Je kan het kleuren. De acteurs kunnen fantastisch zingen en sommigen bespelen ook een instrument. Er is er eentje die speelt in de voorstelling gitaar en trompet, eentje speelt cello en ik doe al het slagwerk en vogelfluiten. Ik wilde vroeger altijd bioloog worden”, verklaart hij de keuze voor dit instrument. “Ik denk dat ik donker slagwerk meeneem, pauken, gongs en grote trommels. Om beats te maken, maar ik kan ook met vogelgeluiden beats maken. Er zitten nog verschillende ontdekkingstochten in hoe we dit allemaal gaan vormgeven. Maar het is vrij divers, je kan bijna een orkest maken met deze mensen.”

Zelf heeft Pruiksmas ook een rol. Lachend: “Die van koekoek, zonder tekst. Natuurlijk heb ik affiniteit met theater en ben ik een verhalenverteller, maar ik ben geen acteur. Muzikanten kunnen vaak hun tekst beter vertellen via hun instrument. Ik heb het script pas kort geleden gekregen. Dan lees je en dan hoor je de muziek al. Het inspireert enorm. Het begint te leven. Zo werkt het altijd. We gaan straks het repetitieproces in en tijdens de repetities gaan we de muziek maken en componeren. Dat is het mooiste, het maakproces. Dat is spannend. Ik vind maken nog leuker dan spelen soms.

De ontdekkingen en wat andere mensen meebrengen, dat is erg leuk.”

BEDENKER, SCHRIJVER EN REGISSEUR GEERT LAGEVEEN (R) EN SYTZE PRUIKSMA (L), VERANTWOORDELIJK VOOR DE MUZIEK, ZIJN DE GROTE MOTOREN ACHTER DE MUZIKTHEATERVOORSTELLING.

OVER DE VOORSTELLING

Na het succesvolle Lost in the Greenhouse maken Orkater en Schouwburg De Lawei Het Verdriet van de Zuiderzee. Deze muziektheatervoorstelling is onderdeel van Arcadia2022 en komt tot stand in samenwerking met Natuurmonumenten en Kunstkring Gaasterland.

Tekst en regie Geert Lageveen **tekstbijdragen** Nick Livramento Silva **spel** Keja Klaasje Kwestro, Manoushka Zeegelaar Breeveld, Simme Wouters, Jasper Stoop en Nick Livramento Silva **muziek** Sytze Pruiksmas, Radek Fedyk en Harald Austbø **decor** Ruben Wijnstok en René Vullings **kostuumontwerp** Arien de Vries **lichtontwerp** Stefan Dijkman **regie-assistentie** Belle van Heerikhuizen **dramaturg** Cecile Brommer

SPEELLOCATIE HET OUDEMIRDUMERKLIF, LIEMERIGE WEI 4 IN OUDEMIRDUM
SPEELPERIODE 10 AUGUSTUS T/M 11 SEPTEMBER
PREMIÈRE ZATERDAG 13 AUGUSTUS 2022

PRIJZEN

€ 36,50 // CJP € 29,50

Try-out: € 29,50 (normaal // CJP)

€ 10,00 korting als je lid wordt van Natuurmonumenten (1 lidmaatschap per boeking)

ARRANGEMENTEN

Voor en na de voorstellingen is er gelegenheid iets te drinken, een driegangendiner of borrelplankje te bestellen.

Lees meer over de voorstelling, de cast, arrangementen, de speeldata en het reserveren van kaarten op:

www.verdrietvandezuiderzee.nl

”HEEL ECOLOGISCH SYSTEEM NAAR DE KNOPPEN”

